

עובדים לא ישראלים בענף הבנייה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס' 4022 מיום 23 ביולי 2018 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון - תיקון החלטת ממשלה", החלטה מס' 3431 מיום 11 בינואר 2018 שעניינה "מדיניות הממשלה בנושא העסקת עובדים לא ישראלים ותיקון החלטות ממשלה" (להלן - **החלטה 3431**), החלטה מס' 2174 מיום 18 בדצמבר 2016 שעניינה "הגדלת היקפי התעסוקה של עובדים פלסטיניים בישראל מאזור יהודה ושומרון, ייעול אופן הקצאת היתרי עבודה והבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובדים פלסטיניים" (להלן - **החלטה 2174**), החלטה מס' 1660 מיום 14 ביולי 2016 שעניינה "חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי באמצעות תעסוקת עובדים פלסטיניים בישראל - תיקון החלטת ממשלה", החלטה מס' 1236 מיום 8 במרץ 2016 שעניינה "חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי באמצעות תעסוקת עובדים פלסטיניים בישראל" (להלן - **החלטה 1236**), החלטה מס' 317 מיום 30 ביולי 2015 שעניינה "סיוע ממוקד להגדלת היקף פעילות הבנייה למגורים" (להלן - **החלטה 317**), החלטה מס' 2033 מיום 28 בספטמבר 2014 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון", החלטה מס' 733 מיום 8 בספטמבר 2013 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון", החלטה מס' 5241 מיום 22 בנובמבר 2012 שעניינה "מכסות להעסקת עובדים פלשתינאים בישראל - ריכוז החלטות ממשלה", החלטה מס' 5164 מיום 18 באוקטובר 2012 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון בענפי הבניין והחקלאות", החלטה מס' 4970 מיום 25 ביולי 2012 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון", החלטה מס' 2839 מיום 10 בפברואר 2011 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון", החלטה מס' 3436 מיום 13 באפריל 2008 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון" -

צוות לתיעוש ענף הבנייה

1. למנות צוות בינמשרדי בראשות המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון, ובהשתתפות נציגי משרדי האוצר, הכלכלה והתעשייה, משרד הביטחון והמשרד לשיתוף פעולה איזורי (להלן - **הצוות**), אשר יגבש תכנית כוללת שמטרתה עידוד תיעוש הבנייה ושיפור הפריון לעובד בענף הבנייה.
2. הצוות יציג את המלצותיו בתוך 90 יום לשר הבינוי והשיכון, לשר האוצר, לשרת הכלכלה והתעשייה, לשר הביטחון ולשר לשיתוף פעולה איזורי. השרים יוכלו להביא לאישור הממשלה החלטת ממשלה המאמצת את המלצות הצוות, כולן או חלקן.
3. מבלי לגרוע מסמכויות הנתונות על פי דין, הצוות יתייחס בעבודתו, בין היתר, לסוגיות הבאות:

א. שילוב טכנולוגיות בנייה מתועשות במכרזי המדינה.

- ב. תמריצים לטובת הגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות. במסגרת זאת ייבחנו סוג התמריץ האפקטיבי ביותר וקהל היעד הרלבנטי.
 - ג. תמריצים לטובת פיתוח טכנולוגיות חדשות בתחום הבנייה.
 - ד. הכשרות לשימוש בטכנולוגיות בתחום הבנייה.
 - ה. הגברת המודעות לשימוש בטכנולוגיות בתחום הבנייה.
 - ו. הסרת חסמי רגולציה ותקינה.
4. הצוות יבחן את הצורך בהתאמה וחיזוק של כלים קיימים מכח החלטה מספר 204 מיום 9 ביולי 2015 שעניינה "תכנית לעידוד תיעוש הבניה" ואשר מסקנותיו אומצו בהחלטה 1320 מיום 24 במרץ 2016 שעניינה "תיעוש והגדלת פריון העבודה בענף הבניה".
5. הצוות יסתייע בעמדות משרדי הממשלה שבסמכותם התחומים שלפי החלטה זו ורשאי להסתייע במומחים חיצוניים לצורך ביצוע עבודתו, ככל שיידרש, ולפי כל דין.

עובדים פלסטיניים בענף הבניה למגורים ותשתיות

6. לקבוע כי החל ממועד החלטה זו תעמוד המכסה המרבית של ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים בענף הבניה למגורים ותשתיות על 80,000 עובדים.
7. לתקן את החלטה 2174 כך שכצעד משלים ליישום המערך בסעיף קטן 3(א), יבחן מינהל הבטיחות בזרוע העבודה אשר במשרד הכלכלה והתעשייה קידום מנגנון הכשרות לעובדים בתחום הבטיחות, שאורכן לא יעלה על יומיים. אופן ביצוע יישום ההכשרות ייבחן בתיאום עם משרד הבינוי והשיכון, רשות האוכלוסין וההגירה והמינהל האזרחי.
8. משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו סך של 2 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת התקציב 2022, לצורך ביצוע מבחנים מקצועיים הנדרשים במסגרת יישום שיטת הקצאת העובדים הפלסטיניים בענף הבניה והתשתיות ויישום ההסכמים הביטוראליים להבאת עובדים זרים לענף הבניה בישראל.
9. משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו את רשות האוכלוסין וההגירה בסך של 2.5 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת התקציב 2022 לצורך יישום האמור בהחלטה זו בכל הנוגע למכסת העובדים הפלסטינאים. יובהר כי תנאי להקצאת תוספת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים לפי החלטה זו יהא העברת הסכום האמור ממשרד הבינוי והשיכון לרשות האוכלוסין וההגירה.
10. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן- חוק יסודות התקציב), יקצה משרד הביטחון מתקציבו, לצורך מימון פעילות המעברים היבשתיים המוגברת כנדרש לשימוש החלטה זו, סכום שלא יעלה על 10 מיליון ₪ בסך הכל בשנים 2021 ו-2022. הממשלה רשאית (במסגרת דיוני התקציב לשנת 2021 ו-2022) להחליט על פעולה מאזנת אחרת למימון הקצאה זו.

עובדים זרים בענף הבניה למגורים ותשתיות

11. לבטל את סעיף 2 להחלטה מס' 1693 מיום 8 ביוני 2014, שעניינה "עובדים זרים בענף הבניה", סעיף 2ג בהחלטה מס' 44 מיום 31 במאי 2020, שעניינה "עובדים זרים בענף הבניה – תיקון החלטת ממשלה וביטול החלטת ממשלה", והחלטה מס' 701 מיום 1

בינואר 2021, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה", ולקבוע כי החל מיום 1 בינואר 2025 מכסת העובדים הזרים המרבית בענף הבנייה תהיה כדלקמן:

- א. החל מיום 1 בינואר 2025 – עד 22,000 עובדים;
- ב. החל מיום 1 בינואר 2026 – עד 18,000 עובדים;
- ג. החל מיום 1 בינואר 2027 – עד 12,000 עובדים;
- ד. החל מיום 1 בינואר 2028 – עד 8,000 עובדים;
- ה. החל מיום 1 בינואר 2029 – עד 5,000 עובדים;
- ו. החל מיום 1 בינואר 2030 – עד 2,000 עובדים.

12. לתקן את סעיף 3 להחלטה 1236 כך שמכסת העובדים הזרים תעמוד על 17,300 במקום 16,500. עם זאת, ככל שמכסת העובדים הזרים בסך 17,300, תמומש במלואה, תגדל מכסת העובדים הזרים ב-5 פעימות נוספות: 4 פעימות של 2,500 עובדים זרים ופעימה נוספת של 2,700 עובדים זרים, בכפוף לאיוש בפועל של כל פעימה; לא ייכללו במכסה זו מכסת עובדים זרים לחברות הביצוע הזרות הפועלות מכח החלטה מס' 1321 מיום 24 במרץ 2016, שעניינה "הבאת חברות הבניה זרות" ומכוח החלטה מס' 4059 מיום 26 ביולי 2018, שעניינה "הגדלת מאגר חברות הבנייה הזרות" ומכסת חברת יילמזלר מכוח החלטה מס' 597 מיום 25 באוקטובר 2015 שעניינה "העסקת עובדים זרים בענף הבנייה באמצעות חברת יילמזלר", אשר תיכלל במכסה שנקבעה לחברות הביצוע הזרות.

13. לתקן את סעיף 4 (ה) להחלטה 317 כך שלאחר המילים "דירות למגורים" יבוא "ופרויקטים ביטחוניים".

14. צוות בראשות זרוע העבודה במשרד הכלכלה, אשר חברים בו משרד האוצר, רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד בינוי והשיכון, יפעל לגיבוש נוהל הדורש מקבלנים המבקשים להעסיק עובדים זרים בענף בניין להוכיח ניסיון לאיש משרות המיועדות לעובדים זרים על ידי עובדים ישראליים, לרבות באמצעות פרסום המשרה לעובדים ישראליים לפרק זמן של כ-14 ימים.

15. הבאת העובדים הזרים בענף הבניין בהתאם למכסות המפורטות לעיל, תיעשה אך ורק ממדינה אשר התקשרה עם מדינת ישראל בהסכם בילטרלי להבאת עובדים זרים או בהסדר יישום לענף זה מקום שקיים הסכם בילטרלי להבאת עובדים זרים בין המדינות. הסכם או הסדר כאמור, יכללו מנגנונים בדבר גיוס והשמה של עובדים זרים מקצועיים ומיומנים לענף הבניין אשר יצמצמו את האפשרות לגביית דמי תיווך שלא כחוק וכן הסדרים בדבר יידוע העובדים לגבי זכויותיהם וחובותיהם בישראל, הכל בהתאם להמלצות הצוות הבינמשרדי שהוקם בהחלטה מס' 752 מיום 14 בספטמבר 2009, שעניינה "העסקת עובדים זרים בחקלאות".

16. משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו את רשות האוכלוסין וההגירה החל משנת התקציב 2022 בסך של 2.5 מיליון ₪ בשנה. בנוסף, לצורך יישום ההחלטה, נדרש לרשות האוכלוסין וההגירה תקן כוח אדם אחד בגין כל הקצאה של 1,000 עובדים זרים לפי החלטה זו. לשם כך, יתקצב משרד הבינוי והשיכון ממקורותיו את רשות האוכלוסין וההגירה החל משנת התקציב 2022 ב-7 תקני כוח אדם, לפי המפתח של תקן כוח אדם אחד בגין כל תוספת של 1,000 עובדים זרים לפי החלטה זו. הקצאת עובדים זרים נוספים, מעבר להקצאות שמתאפשרות באמצעות 7 התקנים האמורים,

מותנית בהסכמת משרד הבינוי והשיכון ורשות האוכלוסין וההגירה. יובהר כי תנאי להקצאת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים זרים לפי החלטה זו, היא העברת הסכום האמור והתקנים ממשרד הבינוי והשיכון ממקורותיו, לרשות האוכלוסין וההגירה.

17. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב יקצה משרד הבינוי והשיכון ממקורותיו סך של 1.5 מיליון ש"ח בשנה, החל משנת התקציב 2022, לצורך קיום המיונים במדינות שיש עימן הסכמים בילטרליים.

כניסת עובדים ירדנים לעבודות אחרות באזור אילת

18. להטיל על שר החוץ בתיאום עם השר לשיתוף פעולה אזורי, לפעול לחידוש כניסתם של 300 העובדים הזרים היומיים אזרחי ירדן לעבודה באזור אילת אצל מעסיקים בעלי היתרים להעסקתם בעבודות שאינן בענף המלונאות (להלן – **העובדים הירדנים**), כך שבשל מגפת הקורונה ובהתאם להנחיות משרד הבריאות נכון למועד החלטה זו, העובדים הירדנים יישארו ללון בעיר אילת למשך תקופת העסקתם מתוקף החלטה זו ועד למועד שבו יעודכנו הנחיות משרד הבריאות המאפשרות כניסתם לישראל ויציאתם לירדן באופן יומי (להלן – **התקופה המיוחדת**).

19. בתקופה המיוחדת, העסקתם של העובדים הירדנים תהיה בהתאם לכל אלה:
א. על המעסיק בעל ההיתר להעסיקם חלה החובה לספק לעובדים הירדנים מגורים הולמים לפי סעיף 1ה' לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 (להלן – **חוק עובדים זרים**) והתקנות שהותקנו מכוחו, ולעמוד בכל החובות החלות על הצדדים ליחסי העבודה, לרבות מכוח חוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו.

ב. עם כניסתם לישראל, לרבות כניסה חוזרת, ולפני תחילת עבודתם, יידרשו העובדים הירדנים לשהות בבידוד בהתאם להנחיות התקפות של משרד הבריאות (להלן – **תקופת הבידוד**). יובהר, כי במהלך תקופת העסקת העובדים הירדנים בהתאם לאמור בהחלטה זו, לא יורשו העובדים לצאת את הארץ לצורך ביקור משפחות בירדן או כל צורך אחר ולחזור לישראל. עובד ירדני שיבחר לצאת מישראל, לא יורשה לחזור ולעבוד בישראל, אלא אם ישהה שוב בבידוד בהתאם להנחיות התקפות של משרד הבריאות. בנוסף, המעסיקים יידרשו לספק ארוחות לעובדים וגישה חנם לרשת האינטרנט בשטחי המגורים בתקופת הבידוד.

ג. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, התרת כניסתו לישראל של כל עובד ירדני תהא לאחר קבלת אישור שירות הביטחון הכללי לגביו, וכן בכפוף להנפקת אשרת כניסה ורישיון ישיבה לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952 (להלן – **חוק הכניסה לישראל**) על ידי רשות האוכלוסין וההגירה.

20. להנחות את מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, מתוקף סמכותו כ"ממונה" לפי חוק עובדים זרים, להקצות היתרים להעסקת העובדים הירדנים, בהתאם לנהלים בהם יעוגנו ההוראות האמורות החלות בתקופה המיוחדת. הנפקת היתרים כאמור תהא בכפוף לכל דין, לרבות בנושא אגרות והיטלים.

21. בהחלטה זו, "איזור אילת" – תחומה המוניציפאלי של העיר אילת והאיזור הסמוך של אילות. למען הסר ספק מובהר כי אסורה העסקת העובדים הירדנים מצפון לאזור התעשייה שחורת.

כללי

22. זרוע העבודה במשרד הכלכלה והתעשייה תתאם מול רשות האוכלוסין וההגירה העברת מידע על פעולות שננקטו בעקבות הפרות בטיחות על ידי מעסיקים בעלי היתרים להעסקת עובדים לא ישראלים בענף הבניין, על מנת שהרשות תבחן מתן/שלילת/סיוג היתר למעסיקים אלה בהתאם לסמכויותיה.

23. יודגש כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים ופלסטינים בישראל הינם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים באופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים וכן קיומו של מצב חירום בישראל וכיו"ב. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים ופלסטינים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים ופלסטינים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים ופלסטינים בתקופה או בתקופות מסוימות.

דברי הסבר

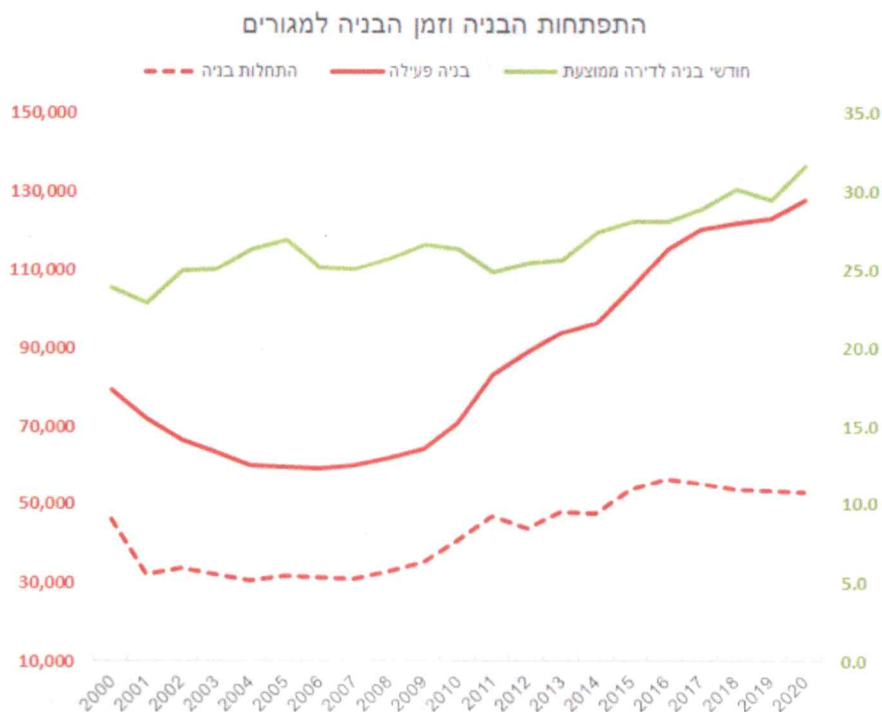
רקע

1. החלטה 2457 מיום 02.03.2017 (להלן – "החלטה 2457") אימצה את תחזית צרכי הדיור לתקופה 2017-2040 כפי שגיבשה המועצה הלאומית לכלכלה, לפיה תידרש בנייתן בפועל של כ-1.5 מיליון יח"ד חדשות בכדי לספק את צרכי הדיור של האוכלוסייה. מסמך המעקב לתכנית האסטרטגית לדיור של המועצה הלאומית לכלכלה העלה כי תחזיות אוכלוסייה עדכניות מצביעות על גידול בצרכי הדיור של כ-4,000-5,000 יחידות דיור לשנה ביחס לצרכי הדיור שנאמדו בבסיס התכנית האסטרטגית לדיור. הטבלה שלהלן מציגה את מספר יחידות הדיור הנדרשות על פי התחזיות המעודכנות בכל שנה, על פי חומשים:

תקופה	2021-2025	2026 – 2030	2031 – 2035	2036 – 2040
צרכי הדיור (יח"ד לשנה)	60,000	66,000	70,000	72,000

2. משך הבנייה הממוצע של יחידת דיור עומד על 31 חודשים. בכדי לעמוד ביעדי הדיור על פי החלטה 2457 והעדכון בעקבותיה, יצטרכו להיות בבנייה פעילה בישראל בשנת 2021 כל הדירות העתידות להיבנות באותה השנה – 60,000 יח"ד, כל הדירות העתידות להיבנות בשנה שאחרי – 60,000 יח"ד נוספות, ומחצית מהדירות לשנת 2023 – 30,000 יח"ד. לכן, בשנת 2021 צריכות להיות בבניה פעילה סך של כ-150,000 יח"ד. על פי נתוני הלמ"ס, ברבעון הראשון של שנת 2021 היו 129,125 יח"ד בבנייה פעילה. הממוצע השנתי של בנייה פעילה בשנים 2015-2019 עומד על 119,044 יח"ד. הגידול במספר יח"ד בבניה פעילה אינו נובע מהגדלת כושר הייצור אלא מגידול במשך זמן הבניה. לכן ניתן להניח כי ללא שינוי משמעותי בשרשרת הייצור בענף הבנייה, מספר יחידות הדיור בבנייה פעילה לא יגדל עד סוף 2021 בצורה משמעותית ועל כן מתקיים פער של 30,000 יח"ד לבנייה פעילה מדי

נשיה

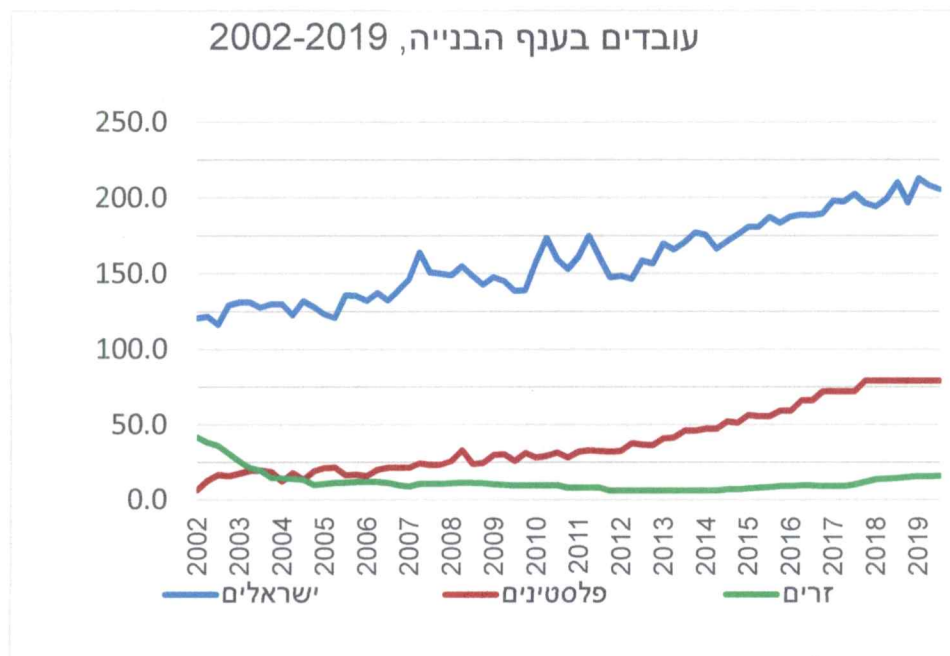

ייעול שרשרת הייצור – תיעוש

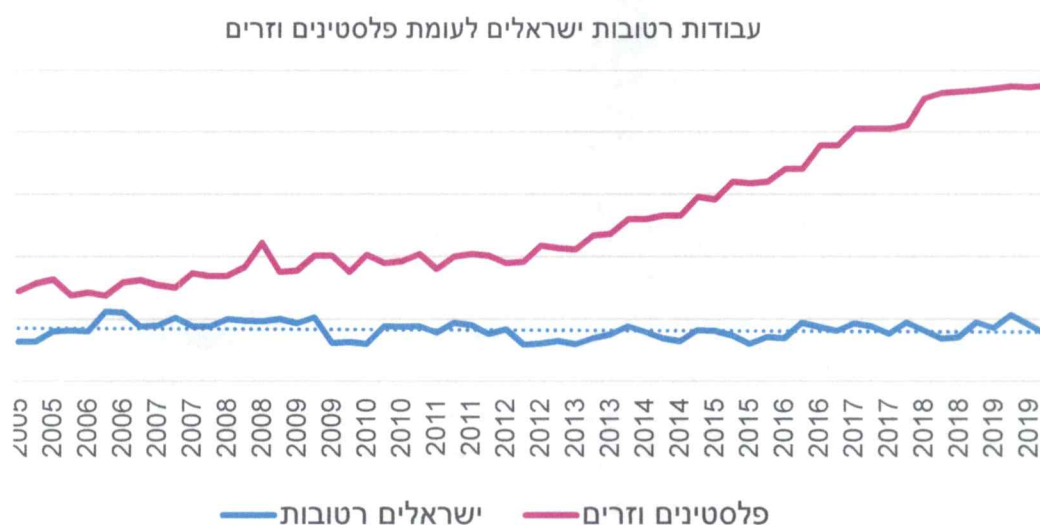
3. תיעוש הבנייה הינו שם כולל למספר תהליכים בענף הבנייה אשר נועדו לצמצום השימוש בכוח אדם ולהגדלת השימוש בהון לעובד. מרבית הבנייה בארץ אינה מתועשת. על פי הנתונים הקיימים כ-80% מהבנייה בארץ מתבצעת בשיטות קונבנציונאליות ובשיטות מתועשות באופן חלקי, ויתרת הבנייה מתרכזת בעיקר לבניית מגדלים ובנייני יוקרה.
4. השימוש בשיטות בנייה קונבנציונלית ומתועשות למחצה, משפיע על היקף והרכב כוח אדם בענף. בשיטות אלו נדרש מספר גדול יותר של עובדים, בעיקר לצורך עבודות רטובות אשר השכר בצידן נמוך ושיעור העובדים הישראלים בהם הוא נמוך. הקושי בגיוס של עובדים ישראלים ומדיניות הממשלה הפועלת למיקוד העסקה של עובדים זרים מסיבות תעסוקתיות וחברתיות, מובילה לעיתים למחסור בכ"א בענף. מחסור כזה עלול לגרום להתארכות משך זמן הבנייה וללחצי מחיר בשוק הנדל"ן.
5. בהתאם לכך, הגברת התיעוש בענף תוביל לגידול בפריון צפויה להביא גם לעליית שכר העובדים בענף, ולכניסה של עובדים ישראלים נוספים לענף. ההגברה תוביל גם להקטנת התלות של הענף בכוח האדם. כמו כן, הגברת התיעוש צפויה להוביל להקטנת תשומות כוח האדם הנדרשות לייצור בענף ובהתאם לכך להפחתת עלויות הבנייה. כל אלו עשויים להוביל לירידה במחירי הדיור.
6. בנוסף, ניתוח של משך זמן הבנייה, אשר מושפע באופן ישיר מרמת התיעוש בענף, ומשפיע על
7. המאמצים להגדלת היצע יחידות הדיור בטווח הזמן המהיר, מעלה כי במהלך השנים האחרונות חלה תנודתיות רבה במשך זמן הבנייה הממוצע. כך, בעוד בשנת 2011 עמד משך זמן הבנייה על 22.9 חודשים, בסוף שנת 2014 משך זמן הבנייה עמד על 27.6 חודשים, ונכון להיום על 31 חודשים. יש לציין כי בתקופת הגאות בענף הבנייה במהלך שנות התשעים משך זמן הבנייה עמד על כ-20 חודשים בלבד.
8. לאור כל האמור לעיל, מוצע למנות צוות בינמשרדי אשר יפעל לגיבוש המלצות להגברת התיעוש בענף ולשיפור הפריון לעובד בענף הבנייה בתוך 90 יום. הצוות יתייחס לכלל התחומים המשפיעים על תיעוש הענף, ביניהם: שילוב טכנולוגיות בנייה מתועשות במכרזי המדינה, תמריצים לטובת הגברת השימוש בטכנולוגיות חדשות, תמריצים לטובת פיתוח טכנולוגיות חדשות בתחום הבנייה, הכשרות לשימוש בטכנולוגיות בתחום הבנייה.
9. בנוסף, מוצע כי הצוות ימליץ על צעדים להסרת חסמים רגולטוריים בענף, אשר מקשים על הגברת רמת התיעוש בו. במסגרת זאת ייבחנו חסמים אשר משפיעים באופן ישיר על עלות הבנייה אך בבחינה של עלות למול תועלת יימצא כי אלו אינם יעילים, וכן חסמים רגולטוריים אשר מביאים לשימוש מופחת בטכנולוגיות יעילות, ואף להצבת קשיים בפני כניסה של טכנולוגיות חדשות.
10. בנוסף, מוצע כי הצוות יבחן את התאמת התקנים הרגולטוריים בתחום הבנייה לתקנים הרגולטוריים הבינלאומיים, ובכך להביא לייעול הרגולציה בענף, ולהקלה על חדירת טכנולוגיות בינלאומיות לשוק בישראל.

ייעול שרשרת הייצור – הגדלת היצע העובדים הזרים והפלסטינים

11. גורם ייצור העובדים בענף הבנייה נחלק למקצועות רבים בעלי כישורים שונים, במנעד רחב שנוע מבעלי הכשרה אקדמית (מהנדסים, ומנהלי פרויקטים), דרך בעלי הכשרות מקצועיות (חשמלאים, מיזוג אוויר, מתקני מעליות) וכלה בעובדי עבודות רטובות. כמו כן, מקצועות הם מקצועות משלימים זה לזה.
12. על פי נתוני הלמ"ס, ענף הבנייה כיום כולל כ-280,000 עובדים (ישראלים ולא ישראלים). בשני העשורים האחרונים חל גידול מתמשך במספר העובדים בענף, בכל המקצועות וזאת כתגובת השוק לעלייה בביקוש לדירור. ככלל, נחלק הענף בין העובדים הלא ישראלים העובדים במקצועות הרטובים (טייחות ורצפות בגמר, ברזלנות וטפסנות בשלד), והעובדים הישראלים המועסקים במקצועות אחרים, אלו שלרוב דורשים מיומנות והכשרה גבוהה יותר מהמקצועות הרטובים. **מנתוני הלמ"ס עולה כי מתקיים יחס של 1.97 בין עובדי המקצועות הרטובים לבין העובדים במקצועות האחרים בענף הבניין כגון מהנדסים, הנדסאים, מנהלי עבודה, אדריכלים, חשמלאים, זגגים, מתקני מעליות, עובדי אינסטלציה, עובדי מיזוג אוויר וכו'.** כלומר, על כל פועל בנין עובדים בענף 2 עובדים נוספים במקצועות משלימים. בתרשים להלן ניתן לראות שיש יחס ישר בין הגידול במספר העובדים הישראלים למספר העובדים הלא ישראלים.

13. כיום, מכסת העובדים הזרים עומדת על 16,500 עובדים (כולל עובדי חברות הביצוע יילמזלר) ומכסת הפועלים הפלסטינים עומדת על 64,500 עובדים. קיים מחסור משמעותי בעובדים בתחומי המקצועות הרטובים, כפי שנראה בהמשך, כאשר במקצועות אלה מועסקים בממוצע כ-18 אלף עובדים ישראלים בלבד, כפי שניתן לראות בתרשים להלן:

14. הקושי בגיוס עובדים ישראלים לעבודות רטובות בענף הבניה הינו סוד גלוי. על מנת להדגים את הקושי הרב, נציין כי בשיא תקופת הקורונה, בה שיעור האבטלה בעיר אילת עמד על כ-70%, ערך שירות התעסוקה ועיריית אילת 3 ירידי תעסוקה עיר ומספר המועמדים שביקשו להתמודד על משרות לעבודות רטובות בענף הבניה עמד על 0-0. התרשים לעיל מציג את היעדר הזרם הנכנס של עובדים ישראלים לעבודות רטובות בענף הבניין.

15. על מנת לאמוד את מספר העובדים הנדרשים למקצועות רטובים בענף, יש לקחת בחשבון את שיטת הבניה ורמת התיעוש שלה. לפי התכנית לתיעוש ענף הבניה בישראל שהוכנה על ידי משרד הבינוי והשיכון בשנת 2016, בבנייה קונבנציונלית (מסורתית) האומדן הוא 2.49 עובדים לדירה, בבנייה סמי-מתועשת (ברנוביץ') האומדן הינו 1.69 עובדים לדירה, ובבנייה טרומית שהיא הבנייה המתועשת המתקדמת ביותר האומדן הוא 1.42 עובדים לדירה.

16. בחינת עומק הפער בין בנייה מתועשת לקונבנציונלית מעלה כי התיעוש, בהיבטי טכנולוגיות ושיטות בניה, מתקיים בעיקר בתחום עבודות השלד שכן בתחום זה בא לידי ביטוי מרבית הערך בחיסכון בזמן ובתשומות עבודה של שיטות הבניה המתועשות. בשורת התיעוש נוגעת ברובה למבנים בעלי 7 קומות ויותר אשר בהם הכדאיות כלכלית של תיעוש שלד המבנה גבוהה יותר. המגמה שעולה מבחינת שיעור יח"ד מהתחלות הבנייה לפי קומות (על פי נתוני הלמ"ס) מצביעה על כ-50% בנייה של מבנים בני 8 קומות ויותר בשנים האחרונות.

17. לפיכך, תחת ההנחה המיטיבה כי 50% מהבנייה בישראל היא רוויה ולפיכך מתועשת, ובעקבות הפער ב-30,000 יח"ד בבנייה פעילה, ניתן לומר שכבר כיום **חסרים** לטובת בנייה מתועשת כ-20,300 עובדים, ולבנייה קונבנציונלית כ-22,400 עובדים במקצועות הרטובים.

18. כיוון שהבנייה המתועשת מתבצעת בעיקר על ידי העובדים הזרים, מוצע לדחות את המתווה היורד ולקבוע את המכסה על 30,000 עובדים זרים לצד הוצאת המכסה של עובדי חברות הביצוע הזרות למכסה נפרדת, כך שימולא הפער הקיים כיום (כלומר, תוספת של 13,500 עובדים למכסה ועוד כ-4,000 עובדים למימוש המכסה כיום). ניתן להניח, כי כיוון שמתקיימות בשוק גם בנייה בשיטה מתועשת שהטעמתה ממושכת ובקנה מידה מעזרי, הצורך המשוקלל יעמוד על התוספת האמורה.

עבור בנייה קונבנציונלית, מוצע להגדיל את מכסת העובדים הפלסטינים, ועל כך נפרט:

19. בשורה של החלטות ממשלה שהתקבלו בשנים האחרונות החליטה הממשלה על התרת כניסתם של עובדים פלסטינים לתחומי מדינת ישראל למטרות עבודה בענף הבנייה והתשתיות. הגדלת המכסות בענף הבנייה והתשתיות נועדה לשרת את מדיניות הממשלה להגדלת היקף הבנייה של דירות חדשות למגורים בישראל, כמפורט בהרחבה לעיל. בנוסף לכך, להעסקת עובדים פלסטינים בישראל קיימת תועלת ביטחונית ומדינית. נוכח הצורך בהגדלת מספר העובדים במקצועות רטובים בענף הבנייה, מוצע להגדיל את מכסת העובדים הפלסטינים ב-15,000 עובדים נוספים עד למכסה של 80,000 עובדים.

20. כמו כן, לצורך תגבור השירות הנדרש במסגרת החלטה זו, משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו את רשות האוכלוסין וההגירה סך של 5 מלש"ח בשנה. משרד הבינוי והשיכון יעמיד ממקורותיו סך של 2 מלש"ח בשנה, החל משנת התקציב 2022, לצורך קיום המיונים במדינות שיש עימן הסכמים בילטרליים.

21. כמו כן, בהתאם לסעיף 40 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, יקצה משרד הביטחון מתקציבו, לצורך מימון פעילות המעברים היבשתיים המוגברת כנדרש למימוש החלטה זו, סכום שלא יעלה על 10 מיליון ₪ בסך הכל בשנים 2021 ו-2022. הממשלה רשאית במסגרת דיוני התקציב לשנת 2021 ו-2022 להחליט על פעולה מאזנת אחרת למימון החלטה זו.

22. היבט נוסף הינו הפחתת הנטל הרגולטורי; הבאת עובדים זרים ופלסטינים נוספים למקצועות הרטובים הינה בבחינת הפחתת נטל רגולטורי וזאת משני טעמים:

- ראשית, החלטה זו נותנת מענה לבעיית המחסור הנגרמת עקב התערבות ממשלתית קודמת של קביעת מכסה. ניתן לראות את צורת התערבות זו בעוד מקצועות (למשל, תעשייה ושירותים, בריאות וחקלאות) או טובין (כגון יבוא פירות וירקות, בע"ח ובשר) במשק. צורת התערבות זו מטרתה להבטיח אינטרסים ציבוריים שונים כגון הגנה על שוק התעסוקה או לחלופין שוק המוצר במשק המקומי, יכולת פיקוח על תנאי העובדים ובטובין על טיב המוצר, ויכולת פיקוח על עמידה בדרישות שונות. בנושא ההחלטה דנן קביעת המכסה לעובדים זרים התקיימה מתוך שיקולים להכווין את התנהגות המעסיקים לתעסוקת ישראלים, הווה אומר, להגן על תעסוקת ישראלים בענף. אולם, משנקבעה מכסת העובדים הזרים והמתווה היורד בחוסר התאמה בהכרח לצורך הקיים בענף הבנייה, נוצר מחסור בעובדים המתבטא בעלות העסקה גבוהה¹ עד לכדי צמצום התחרות בענף, שכן רק חברות הבנייה הגדולות יכולות "להרשות" לעצמן להעסיק עובדים זרים במקצועות הרטובים. כמו כן, צמצום מספר העובדים במקצועות הרטובים גורר צמצום של מספר העובדים הישראלים במקצועות המשלימים, אלו שלרוב דורשים מיומנות והכשרה גבוהה יותר בניגוד לעובדי המקצועות הרטובים.
- שנית, הוספת רכיב ודאות לענף הבנייה, שכן המתווה היורד המצוי בהחלטת

¹ כ-100 ₪ לשעת עבודה של עובד זר אל מול כ-50 ₪ לשעה לעובד ישראלי בדרגה מקסימלית, על פי ההסכם הקיבוצי בענף הבנייה.

- ממשלה מספר 1693 מיום 8.6.14, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה" מבוטל בהצעת החלטה זו, בדומה להחלטת ממשלת ישראל בפועל מאז קביעתו, תמיד לקראת מועד מימושו ובפוטנציאל לזעזוע השוק עקב סד הזמנים הקצר.
23. על כן הגדלת המכסה ודחיית הירידה ההדרגתית במכסת העובדים הזרים לתחילת 2025 הינן בבחינת הפחתת נטל רגולטורי משמעותי בענף הבנייה, שאף עשוי לגרור הוזלה במחירי הדיור.
24. עוד מוצע, להבהיר בהחלטת ממשלה מס' 317 כי הצוות הבינמשרדי בראשות מנכ"ל משרד הבינוי ושחברים בו מנכ"ל משרד הביטחון, הממונה על התקציבים, מנכ"ל משרד הכלכלה, מנהל רשות האוכלוסין וההגירה, ראש מטה הדיור והיועץ המשפטי לממשלה או נציגיהם, המוסמך לבחון החרגת פרויקטים לצורך העסקת עובדי בנין זרים, מוסמך לבחון גם פרויקטים ביטחוניים.

כניסת עובדים ירדנים לעבודות אחרות באזור אילת

החל משנת 2000 מועסקים עובדים זרים מירדן באזור אילת. החלטת ממשלה 1773 מיום 29.06.2014 שעניינה "העסקת עובדים זרים ירדנים במלונות באזור אילת" (להלן: "החלטה 1773") מגדירה את המכסות המרביות של עובדים ירדנים בבתי המלון בעיר כתלויות בשיעור האבטלה בעיר אילת. אולם, סעיף 4ב' להחלטה קובע כי "המכסות המרביות שייקבעו להתרת העסקת העובדים הירדנים לפי החלטה זו הן להתרת העסקת העובדים על ידי בתי המלון באזור אילת בעבודות כפי שייקבעו בבתי מלון והן יהיו בנוסף למכסה הקיימת של עד 300 עובדים זרים מירדן לעבודות אחרות באזור אילת". כלומר, לפי סעיף זה ממשלת ישראל לא הציבה מגבלה לתעסוקת מלוא המכסה של 300 עובדים זרים מירדן בעבודות אחרות, קרי בענפי הבניין, התעשייה והשירותים בעיר אילת.

בשל משבר הקורונה העובדים הירדנים היומיים המועסקים באילת בכלל הענפים חזרו לירדן והופסקה העבודה בעיר אילת בתחומים בהם הועסקו העובדים הירדנים. חזרתם של העובדים לירדן השפיעה על ענפי הבנייה והתעשייה באילת באופן דרמטי, וענף הבנייה ירד לכשליש מהפעילות בשגרה ונקלע למצוקה ממשית עקב המחסור בעובדים.

מהסיבות שצוינו לעיל, מבוקש להחזיר לעבודה באזור אילת את מלוא מכסת העובדים הירדנים – 300 עובדים זרים מירדן לעבודות אחרות באילת – וזאת בכפוף לכך שישארו ללון באילת ולא יחזרו לירדן מדי יום כפי שנעשה טרם התפשטות מגפת הקורונה, וכן בכפוף לימי בידוד ולכל הנחייה אחרת שתוגדר על ידי משרד הבריאות מטעמים אפידמיולוגיים.

יובהר כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל – ובכלל זה עובדים מירדן – מהווה נושא הנתון לשינויים והמושפע מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לאפשרות הסדרת העסקתם של עובדים ירדנים בישראל כאמור בהצעת ההחלטה, לרבות באופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל וכיו"ב, ואין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים, וכן אין במתן היתר להעסקת עובדים זרים משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו לגבי שהייתם, כניסתם לישראל או עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

חידוש העסקתם של העובדים הירדנים בעבודות אחרות

בשנים 2000 ו-2002 הוסדרה מול הירדנים, כניסתם של 200 עובדים ירדניים יומיים ובהמשך, הגדלה ל-300 עובדים ירדניים יומיים (בהתאמה) לענפים שונים כגון בניין, תעשייה ושירותים, וזאת על פי היתרי העסקה ורישיונות עבודה שניתנו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה.

מכסת העובדים לעבודות שאינן מלונאות, קרי בניין, תעשייה ושירותים (להלן – "עבודות אחרות"), אוזכרה בסעיף 4(ב) בהחלטה 1773 כ"מכסה קיימת". מכסה זו קיבלה מענה מאז באמצעות מתן היתרים להעסקת עובדים בענפים אלו על ידי רשות האוכלוסין וההגירה. במסגרת החלטת ממשלה זו, מוצע לחדש העסקתם של עובדים ירדנים בעבודות אחרות, בהתאם לנוהג הקיים מזה 20 שנה. על כן, נבקש להטיל על שר החוץ לפעול למען קידום חידוש העסקתם של עובדים ירדנים בעבודות אחרות לפי סעיף 4(ד) להחלטה 1773 באזור אילת ולעדכן את שר הפנים בהתאם ועל תנאים מיוחדים ככל שייקבעו.

המשך העסקתם של העובדים הירדנים בענפי הבניין, התשתיות, התעשייה והשירותים

בעקבות סגירת הגבולות בישראל ואי-הגעתם של העובדים הירדנים באילת המתקיים לאורך יותר משנה, סבלו ענפי הבנייה והתעשייה והשירותים ממחסור חריף בכוח אדם, שהוביל לאי עמידה בהתחייבויות החוזיות ובלוחות זמנים שנקבעו לביצוע העבודות. משבר הקורונה אף אינו פסח על תושבי אילת, והוביל לשיעור אבטלה גבוה בעיר. אף על פי כן, לא עלה ביד מעסיקים בענפי הבנייה והתעשייה לגייס עובדים מקומיים, וזאת למרות ירידי תעסוקה, הצעות להעלאת השכר ושיפור בתנאים. במסגרת המאמצים שהושקעו מצד המעסיקים, הגיעו לענף הבניין פניות ספורות בבקשה לעבודה, רובן ככולן למשרות ניהול. נוסף על האמור, נערכה בדיקה על ידי שירות התעסוקה לצורך בחינת האפשרות לתעסוקת ישראלים בענף הבנייה בטרם קליטת עובדים זרים יומיים מירדן. בבדיקה זו נמצא כי אין אפשרות לאתר עובדים מקצועיים ישראלים בענף הבנייה באילת, וזאת על אף שיעור האבטלה הגבוה בעיר אילת. בעת שגרה, העובדים בענף הבניין מועסקים במקצועות רטובים, וכאמור לעיל, בכוחה של החזרת העובדים הירדנים לסייע להיקפי התעסוקה באילת.

תנאים אפידמיולוגיים לכניסת העובדים הירדנים לעבודות אחרות

במצב הדברים שנוצר עקב מגפת הקורונה כאמור, המשך איסור כניסת העובדים הירדנים לעיר אילת מונע מימוש התחייבויות חוזיות ויוצר אי ודאות כלכלית ועסקית לאזור כולו. לצורך החזרתם לעבודה ובשל מצב התחלואה בירדן ובישראל העובדים הירדנים, שדרך קבע מוגדרים עובדים יומיים, נדרשים לשהות בישראל לתקופה ממושכת. בהחלטה זו מבוקש לאשר את כניסתם לישראל בהתאם להנחיות משרד הבריאות והתחלת העסקתם המחודשת רק לאחר תקופת הבידוד.

בנוסף, יידרשו מעסיקי העובדים הירדנים לפעול בהתאם לחובה לספק מגורים הולמים לפי סעיף 1ה' לחוק עובדים זרים והתקנות שהותקנו מכוחו, ולעמוד בכל החובות החלות על הצדדים ליחסי העבודה. בנוסף, המעסיקים יידרשו לספק ארוחות לעובדים ורשת אלחוטית בשטחי המגורים בתקופה הבידוד.

יובהר כי הוראות חוקי העבודה חלות על העסקת העובדים הירדנים ובכללן הוראות בחוקים אלה שהפרתן מהווה עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

תקציב

משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו סך של 5 מלש"ח לכל שנה החל משנת תקציב 2022 לרשות האוכלוסין וההגירה.

משרד הבינוי והשיכון יתקצב ממקורותיו סך של 3.5 מלש"ח לכל שנה החל משנת התקציב 2022.

משרד הביטחון יתקצב ממקורותיו סך של 10 מיליון ש"ח לשנים 2021 ו- 2022.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

תוספת של 1 תקני כוח אדם לרשות האוכלוסין וההגירה עבור כל פעימה של עד 1,000 עובדים, אשר יתוקצבו ממקורות משרד השיכון.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך

שרת הפנים – תומכת

שרת הכלכלה והתעשייה – תומכת

שר החוץ – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 4022 מיום 23 ביולי 2018 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון - תיקון החלטת ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 3431 מיום 11 בינואר 2018 שעניינה "מדיניות הממשלה בנושא העסקת עובדים לא ישראלים ותיקון החלטות ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 2174 מיום 18 בדצמבר 2016 שעניינה "הגדלת היקפי התעסוקה של עובדים פלסטיניים בישראל מאזור יהודה ושומרון, ייעול אופן הקצאת היתרי עבודה והבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובדים פלסטיניים"

החלטת ממשלה מס' 1660 מיום 14 ביולי 2016 שעניינה "חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי באמצעות תעסוקת עובדים פלסטינים בישראל - תיקון החלטת ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 1236 מיום 8 במרץ 2016 שעניינה "חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי

באמצעות תעסוקת עובדים פלסטיניים בישראל"

החלטת ממשלה מס' 317 מיום 30 ביולי 2015 שעניינה "סיוע ממוקד להגדלת היקף פעילות הבנייה למגורים"

החלטת ממשלה מס' 2033 מיום 28 בספטמבר 2014 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון"

החלטת ממשלה מס' 733 מיום 8 בספטמבר 2013 שעניינה "הגדלת מכסת ההיתרים להעסקת עובדים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון"

החלטת ממשלה מס' 5241 מיום 22 בנובמבר 2012 שעניינה "מכסות להעסקת עובדים פלשתינאים בישראל - ריכוז החלטות ממשלה"

החלטת ממשלה מס' 5164 מיום 18 באוקטובר 2012 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון בענפי הבניין והחקלאות"

החלטת ממשלה מס' 4970 מיום 25 ביולי 2012 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון"

החלטת ממשלה מס' 2839 מיום 9 בינואר 2011 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטיניים מאזור יהודה ושומרון"

החלטת ממשלה מס' 3436 מיום 13 באפריל 2008 שעניינה "היתרים להעסקת עובדים פלסטינים מאזור יהודה ושומרון"

החלטת ממשלה מס' 701 מיום 1 בינואר 2021 שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה".

החלטת ממשלה מס' 44 מיום 31 במאי 2020, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה - תיקון החלטת ממשלה וביטול החלטות ממשלה".

החלטת ממשלה מס' 4863 מיום 9 בפברואר 2020, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה – תיקון החלטת ממשלה" (בוטלה בהחלטה 44)

החלטת ממשלה מס' 4618 מיום 30 ביוני 2019, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה ותיקון החלטת ממשלה". (בוטלה בהחלטה 44)

החלטת ממשלה מס' 4059 מיום 26 ביולי 2018, שעניינה "הגדלת מאגר חברות הבנייה הזרות".

החלטת ממשלה מס' 2457 מיום 2 במרץ 2017, שעניינה "תכנית אסטרטגית לדירור".

החלטת ממשלה מס' מס' 1321 מיום 24 במרץ 2016, שעניינה "הבאת חברות בניה זרות".

החלטת ממשלה מס' 1320 מיום 24 במרץ 2016, שעניינה "תיעוש והגדלת פריון העבודה בענף

הבנייה".

החלטת ממשלה מס' 597 מיום 25 באוקטובר 2015, שעניינה "העסקת עובדים זרים בענף הבנייה באמצעות חברת יילמזלר".

החלטת ממשלה מספר 1693 מיום 8 ביוני 2014, שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה".

החלטת ממשלה מס' 752 מיום 14 בספטמבר 2009 שעניינה "העסקת עובדים זרים בחקלאות"

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתם של היועצת המשפטית למשרד הבינוי והשיכון, היועץ המשפטי למשרד הביטחון והיועץ המשפטי למשרד לשיתוף פעולה איזורי, מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

סיווג משני: 09 שינוי

תחום פעולה עיקרי: 02 חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שר הבינוי והשיכון
ועל ידי שר הביטחון
ועל ידי השר לשיתוף פעולה איזורי

י"ג באב התשפ"א
22 ביולי 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

עובדים לא ישראלים בענף הבנייה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

בסעיפים 1-5 להצעת ההחלטה, מוצע להקים צוות בין משרדי אשר יגבש תכנית כוללת לעידוד תיעוש הבנייה ושיפור הפריון לעובד בענף הבנייה וגישה לשר הבינוי והשיכון, לשר האוצר, לשרת הכלכלה והתעשייה, לשר הביטחון ולשר לשיתוף פעולה איזורי. השרים האמורים יגישו את המלצותיהם לאישור הממשלה בתוך 90 יום.

בסעיפים 6-10 להצעת ההחלטה, מוצע להגדיל את מכסת העובדים הפלסטינאים מאזור יהודה ושומרון המועסקים בענף הבנייה והתשתיות בישראל, העומדת, נכון להיום, על 65,300 עובדים פלסטינים, ל-80,000 עובדים. זאת על מנת שניתן יהיה ליישם את מדיניות הממשלה להגדלת היקף הבנייה של דירות חדשות למגורים בישראל.

בסעיפים 11-17 להצעת ההחלטה מוצע להגדיל את המכסה המירבית של עובדים זרים בענף הבנייה שנקבעה בהחלטת ממשלה 1326 החלטת ממשלה מס' 1236 מיום 8 במרץ 2016 שעניינה "חיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי באמצעות תעסוקת עובדים פלסטיניים בישראל" מ-16,500 ל-17,300, תוך דחיית מתווה הפחתת מכסת העובדים הזרים לענף הבניין שנקבע בהחלטת ממשלה מס' 1693 מיום 8 ביוני 2014 שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה" ותוקן מאוחר יותר בהחלטת ממשלה מס' 44 מיום 31 במאי 2020 שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה - תיקון החלטת ממשלה וביטול החלטות ממשלה" ובהחלטת ממשלה מס' 701 מיום 1 בינואר 2021 שעניינה "עובדים זרים בענף הבנייה", כך שהירידה ההדרגתית במכסה תבוצע החל משנת 2025 ובמתווה המפורט בהצעת ההחלטה.

בנוסף מוצע לקבוע מתווה הגדלה של המכסה המירבית בחמש פעימות, ארבע פעימות של 2,500 עובדים והפעימה החמישית האחרונה של 2700 עובדים, בהתאם לאיוש בפועל של כל פעימה, וללא צורך בהחלטה נוספת, זאת עד למכסה מירבית כוללת של 30,000 עובדים זרים.

בסעיפים 18-21 להצעת ההחלטה מוצע לחדש את העסקתם של 300 עובדים אזרחי ירדן בעבודות בענף הבניין וענף התעשייה והשירותים באזור אילת.

בהקשר זה יצוין, כי החל משנת 2000 הותרה כניסתם של עובדים ירדנים בעיר אילת בענפי בניין ותעשייה במתווה העסקה יומי, שהוסדר מול הירדנים. ההצעה נועדה לחדש את העסקת העובדים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

שינוי היקף המכסות להעסקת עובדים לא ישראלים או מתן היתר להעסקתם של עובדים לא ישראלים הינו ענין הנתון לסמכות הממשלה ולהחלטותיה כפי שיהיו מעת לעת. הקצאת ההיתרים ומימושם יעשו בהתאם לנהלי רשות האוכלוסין וההגירה ומשרד הביטחון, או לפי נהלים מיוחדים נוספים שיקבעו על ידי גורמים אלה לעניין זה לפי הצורך.

כפי שצוין בהצעת ההחלטה, אין בקביעת מכסת היתרים לצורך העסקת עובדים לא ישראלים או במתן היתר להעסקתם משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו לגבי שהייה או כניסה לישראל או עבודה בישראל בכלל, או בתקופה מסוימת. ההחלטות בנושא זה נתונות לשינויים ומושפעות מאירועים ומשיקולים שונים, לרבות

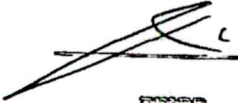
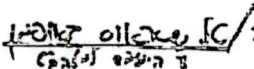

מצב בטחוני, המדיניות בישראל בכל הקשור למצב שוק העבודה או לעבודה בישראל, הצורך בקביעת קריטריונים, ביצוע בדיקות נדרשות ומילוי נהלי הרשויות המוסמכות וחוקי המדינה בתחומים אלה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי למשרד האוצר – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה
היועץ המשפטי למשרד החוץ – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה
היועצת המשפטית למשרד הכלכלה והתעשייה – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה
היועץ המשפטי לרשות האוכלוסין וההגירה – אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את הצעה:

לאור המפורט לעיל, אין מניעה משפטית לקבל החלטה כמוצע.

	משרד הביטחון, תל אביב	שם	אשרה פוזקצית, ע"ד
חתימה	המקד		
	משרד החינוך, תל אביב	שם	איתי אפר, ע"ד
חתימה	המקד		
	משרד הבריאות, תל אביב	שם	אביגיל טסלר, ע"ד
חתימה	המקד		